

REPUBLIKA SLOVENIJA
USTAVNO SODIŠČE

Številka: U-I-160/10-8

Datum: 6. 7. 2011

O D L O Č B A

Ustavno sodišče je v postopku za oceno ustavnosti in zakonitosti, začetem na pobudo Darka Lenarta, Gorica pri Slivnici, ki ga zastopa Anton Rus, odvetnik v Slovenskih Konjicah, na seji 6. julija 2011

odločilo:

Člen 6 Odloka o kategorizaciji občinskih javnih cest v Občini Šentjur (Uradni list RS, št. 62/09), kolikor kategorizira javno pot "Slivnica 17a", v delu, ki poteka po zemljišču parc. št. 884/3, k. o. Slivnica pri Celju, se razveljavi.

Obrazložitev

A.

1. Pobudnik izpodbija 6. člen Odloka o kategorizaciji občinskih javnih cest v Občini Šentjur (v nadaljevanju Odlok o kategorizaciji), kolikor kategorizira javno pot "Slivnica 17a", v delu, ki poteka po njegovem zemljišču. Odlok o kategorizaciji naj bi bil v izpodbijanem delu v neskladju s 33. in 69. členom Ustave. Pobudnik navaja, da Občina Šentjur (v nadaljevanju Občina) z njim ni sklenila pravnega posla za pridobitev zemljišča, po katerem poteka javna pot, niti mu ni zemljišča odvzela proti odškodnini oziroma nadomestilu v naravi.

2. Občina odgovarja, da poteka po zemljišču pobudnika zgolj del javne poti "Slivnica 17a". Navaja, da je pobudniku že predlagala odkup zemljišča, vendar se pobudnik ni strinjal s ponujeno ceno. Zato je pristojnemu upravnemu organu za zemljišče parc. št. 884/3, k. o. Slivnica pri Celju, predlagala uvedbo razlastitvenega postopka.

B.

3. Iz zemljiškoknjižnega izpiska izhaja, da je pobudnik lastnik zemljišča parc. št. 884/3, k. o. Slivnica pri Celju, po katerem poteka javna pot "Slivnica 17a". Pobudnik zato izkazuje pravni interes za začetek postopka za oceno ustavnosti in zakonitosti Odloka o kategorizaciji, kolikor se nanaša na javno pot, ki poteka po njegovem zemljišču. Ustavno sodišče je pobudo sprejelo in glede na izpolnjene pogoje iz četrtega odstavka 26. člena Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 64/07 – uradno prečiščeno besedilo – v nadaljevanju ZUstS) nadaljevalo odločanje o stvari sami.

4. Odlok o kategorizaciji je bil sprejet na podlagi Zakona o javnih cestah (Uradni list RS, št. 33/06 – uradno prečiščeno besedilo, 45/08, 42/09 in 109/09 – v nadaljevanju ZJC), ki se je prenehal uporabljati z dnem začetka uporabe Zakona o cestah (Uradni list RS, št. 109/10 – v nadaljevanju ZCest-1). Na podlagi 126. člena ZCest-1 morajo občine svoje predpise uskladiti z določbami ZCest-1 v enem letu od njegove uveljavitve, tj. do 1. aprila 2012. Izpodbijani Odlok o kategorizaciji določa občinske ceste po njihovih kategorijah in namenu uporabe glede na vrsto cestnega prometa, ki ga prevzemajo. V 6. členu Odlok o kategorizaciji med javnimi potmi pod zaporedno številko 75 kategorizira javno pot "Slivnica 17a", ki poteka po zemljišču v lasti pobudnika.

5. Ustava v 69. členu določa, da je razlastitev (odvzem ali omejitev lastninske pravice v javno korist) mogoča le proti nadomestilu v naravi ali proti odškodnini in pod pogoji, ki jih določa zakon. S tem členom Ustava zaradi zagotovitve javne koristi kljub ustavnopravnemu varstvu lastninske pravice, ki jo zagotavlja 33. člen Ustave, omogoča odvzem ali omejitev lastninske pravice na nepremičnini. Ustava v 69. členu zahteva, naj zakon uredi pogoje za razlastitev, razlastitev pa se lahko opravi v postopku, v katerem se za konkreten primer ugotovi, ali so izpolnjeni zakonski pogoji za razlastitev, in v katerem sta zagotovljena tudi sodno varstvo ter nadomestilo v naravi ali odškodnina.

6. Pojem in status javnih cest ureja 3. člen ZCest-1. Javne ceste so prometne površine, ki so splošnega pomena za promet in jih lahko vsakdo prosto uporablja na način in pod pogoji, določenimi s predpisi, ki urejajo ceste, in pravili cestnega prometa. V prvem odstavku 39. člena ZCest-1 je določeno, da so javne ceste državne in občinske. Po drugem odstavku 39. člena ZCest-1 so državne ceste v lasti Republike Slovenije, občinske ceste pa v lasti občin. Enake določbe je imel tudi ZJC. Občina določeno cesto kategorizira, če je za takšno kategorizacijo izkazana javna korist in če cesta ustreza merilom za kategorizacijo javnih cest. Če so zemljišča, po katerih naj bi potekala javna cesta, ki jo občina namerava kategorizirati, v zasebni lasti, mora občina takšna zemljišča pred kategorizacijo pridobiti s pravnim poslom oziroma v postopku razlastitve. V primerih, ko že obstoječe javne ceste potekajo po nepremičninah, ki so v lasti drugih oseb, kot določa drugi odstavek 39. člena ZCest-1 oziroma je določal prvi odstavek 3. člena ZJC, prehodna ureditev iz 19. člena Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o javnih cestah (Uradni list RS, št. 92/05 – v nadaljevanju ZJC-B), ki na podlagi drugega odstavka 123. člena ZCest-1 še vedno velja, predvideva, da se lahko lastninska pravica na teh nepremičninah odvzame ali omeji proti odškodnini ali nadomestilu v naravi v posebnem postopku razlastitve, ki je urejen z navedeno določbo ZJC-B.

7. V obravnavani zadevi Občina s pobudnikom ni sklenila pravnega posla za pridobitev zemljišča, po katerem poteka javna pot "Slivnica 17a". Zoper njegovo nepremičnino pred sprejetjem Odloka o kategorizaciji tudi ni bil izveden postopek razlastitve. Zato je 6. člen Odloka o kategorizaciji v izpodbijanem delu v neskladju z 19. členom ZJC-B in 69. členom Ustave. Ker 6. člen Odloka o kategorizaciji v tem delu nedopustno posega v lastninsko pravico, je v neskladju tudi s 33. členom Ustave. Ustavno sodišče je zato 6. člen Odloka o kategorizaciji, kolikor kategorizira javno pot "Slivnica 17a", v delu, ki poteka po zemljišču parc. št. 884/3, k. o. Slivnica pri Celju, razveljavilo.

C.

8. Ustavno sodišče je sprejelo to odločbo na podlagi tretjega odstavka 45. člena ZUstS in tretje alineje tretjega odstavka 46. člena Poslovnika Ustavnega sodišča (Uradni list RS, št. 46/07 in 54/10) v sestavi: predsednik dr. Ernest Petrič ter sodnice in sodniki dr. Mitja Deisinger, dr. Etelka Korpič – Horvat, mag. Miroslav Mozetič, Jasna Pogačar, mag. Jadranka Sovdat, Jože Tratnik in Jan Zobec. Odločbo je sprejelo soglasno.

dr. Ernest Petrič
Predsednik

zanj

mag. Miroslav Mozetič
Podpredsednik